

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS GENERALINĘ PROKURATŪRĄ

2021-09-14 Nr. 4D-2021/1-699

Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundą dėl Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros (toliau vadinama ir – Generalinė prokuratūra) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo kreipimuisi (toliau vadinama ir – Skundas).

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodoma, kad „Per laikotarpį nuo 2020 m. rugsėjo mėnesio iki 2021 m. gegužės mėnesio Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai [...] esu pateikęs ne mažiau kaip 4 skundus ir nei į vieną iš jų iš Generalinės prokuratūros ne tik negavau jokio atsakymo, bet ir apskritai jokios žinios nei apie mano skundo gavimą Generalinėje prokuratūroje, nei apie jų nagrinėjimą, persiuntimą į kitą įstaigą ar pan. iš Generalinės prokuratūros išvis jokių žinių negavau“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierius 2021 m. gegužės 25 d. raštu Nr. 4D-2021/1-699/3D-1347 kreipėsi į Generalinę prokuratūrą, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes. 2021 m. rugpjūčio 31 d. Seimo kontrolierius gavo Generalinės prokuratūros 2021 m. birželio 7 d. raštą Nr. 17.2.-1688.

Šiame rašte ir prie jo pridėtuose dokumentuose nurodoma:

4.1. „Prokuratūros dokumentų valdymo sistemos (DVS) duomenimis, per laikotarpį nuo 2020 m. rugsėjo mėn. iki 2021 m. gegužės mėn. pareiškėjas Generalinei prokuratūrai pateikė tris skundus (kopijos pridedamos): 2020 m. spalio 27 d. Nr. AP-28543 [...] (toliau – skundas Nr. AP-28543); 2020 m. lapkričio 4 d. Nr. AP-29230 [...] (toliau – skundas Nr. AP-29230); 2020 m. gruodžio 7 d. Nr. AP-32633 [...] (toliau – skundas Nr. AP-32633). Pareiškėjui į skundus Nr. AP-28543 ir Nr. AP-29230 buvo atsakyta Šiaulių apygardos prokuratūros Šiaulių apylinkės prokuratūros 2020 m. lapkričio 5 d. raštu Nr. IBPS-S-592011-20 (nuorašas pridedamas). Į skundą Nr. AP-32633 buvo atsakyta Šiaulių apygardos prokuratūros Šiaulių apylinkės prokuratūros 2020 m. gruodžio 17 d. raštu Nr. IBPS-S-675192-20 (nuorašas pridedamas)“;

4.2. „Asmenų prašymų ir skundų registravimo ir nagrinėjimo Lietuvos Respublikos prokuratūroje tvarka nustatyta Asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos prokuratūroje tvarkos

aprašė, patvirtintame Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2020 m. balandžio 17 d. įsakymu Nr. I-103 „Dėl Asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos prokuratūroje tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas). Pagal Aprašą asmenys apie jų prašymų ir skundų gavimo prokuratūroje faktą neinformuojami, nebent asmuo savo prašyme ar skunde nurodo tokį pageidavimą. Pareiškėjas savo skunduose Nr. AP-28543, Nr. AP-29230 ir Nr. AP-32633 tokio prašymo nenurodė, todėl nebuvo informuotas apie šių skundų gavimo prokuratūroje faktą“;

4.3. „Aprašo 32 punkte nustatyta, kad apie prašymo ar skundo perdavimą (nukreipimą) kitai prokuratūrai pareiškėjui nepranešama, todėl pareiškėjas nebuvo informuotas apie Generalinėje prokuratūroje gautų jo skundų Nr. AP-28543, Nr. AP-29230 ir Nr. AP-32633 perdavimą nagrinėti Šiaulių apygardos prokuratūros Šiaulių apylinkės prokuratūrai.“

Tyrimui reikšmingi teisės aktai

5. Europos gero administracinio elgesio kodekso:

15 straipsnis „Pareiga perduoti laišką kompetentingai institucijos tarnybai“ – „1. Jei laiškas ar skundas, skirtas institucijai, yra adresuotas ar perduotas generalinei direkcijai, direkcijai ar padaliniiui, neturinčiam kompetencijos užsiimti šiuo klausimu, jų tarnybos turi užtikrinti, kad byla neatidėliojant bus perduota kompetentingai institucijos tarnybai. 2. Tarnyba, gavusi laišką ar skundą pirmoji, turi informuoti siuntėją, kad laiškas buvo persiųstas, nurodyti valdininko, kuriam buvo persiųsta, pavardę ir telefono numerį.“

6. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (VAĮ):

11 straipsnis „*Prašymų ir skundų administraciniam sprendimui priimti pateikimas ir nagrinėjimas*“ – „1. Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. [...]. 4. Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų būti perduotas nagrinėti pagal kompetenciją prašymas ar skundas, viešojo administravimo subjektas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis.“

7. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (Taisyklės):

24 punktas – „Priėmus prašymą ar skundą, asmens pageidavimu įteikiama, o jeigu prašymas ar skundas gautas paštu arba elektroninėmis priemonėmis, asmens pageidavimu per 3 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo institucijoje dienos asmens nurodytu adresu arba elektroninio pašto adresu išsiunčiama Taisyklių priede nustatytos formos pažyma apie priimtus dokumentus.“

8. Asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos prokuratūroje tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2020 m. balandžio 17 d. įsakymu Nr. I-103 (teisės akto redakcija, galiojusi nuo 2020 m. balandžio 17 d. iki 2021 m. rugpjūčio 11 d.; Aprašas):

2 punktas – „Asmenų prašymai ar skundai registruojami, nagrinėjami, atsakymai rengiami, skundai dėl jų pateikiami ir asmenys priimami vadovaujantis Aprašu, Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu, Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymu (toliau – Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymas), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Prašymų ir skundų

nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės) ir kitais teisės aktais“;

32 *punktas* – „Prašymai ar skundai, kuriuos turi nagrinėti teritorinė prokuratūra, dokumentų valdymo sistemos priemonėmis jai perduodami (nukreipiami) nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo tokio prašymo ar skundo gavimo. Už dokumentų valdymą atsakingas prokuratūros darbuotojas, dokumentų valdymo sistemoje patikrinęs rezoliucijas ir perdavimus (nukreipimus), prašymų ar skundų originalus ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo rezoliucijos įrašymo (perdavimo (nukreipimo) tiesioginiam vykdytojui) dokumentų valdymo sistemoje perduoda arba išsiunčia (be lydraščio) prašymą ar skundą nagrinėti paskirtam vykdytojui. Apie prašymo ar skundo perdavimą (nukreipimą) kitai prokuratūrai pareiškėjui nepranešama“;

34 *punktas* – „Pareiškėjo prašymas ar skundas, išskyrus prašymą, į kurį (nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų) galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėtas ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo jo gavimo prokuratūroje dienos, jeigu kituose teisės aktuose nenustatyta kitaip. Prašymo ar skundo nagrinėjimo terminas pradedamas skaičiuoti kitą dieną nuo prašymo ar skundo užregistravimo dokumentų valdymo sistemoje bendrame asmenų prašymų, pareiškimų ir skundų registre.“

Tyrimo išvados

9. Skunde rašoma, kad Pareiškėjas nuo 2020 m. rugsėjo mėnesio iki 2021 m. gegužės mėnesio Generalinei prokuratūrai pateikė keturis skundus, tačiau nei atsakymų į juos, nei kitos informacijos apie juos (t. y., apie jų gavimą Generalinėje prokuratūroje ir (arba) apie jų persiuntimą nagrinėti pagal kompetenciją) negavo.

9.1. Dėl Skundo dalies, susijusios su Generalinės prokuratūros pareigūnų veiksmais (neveikimu), galimai nepateikiant Pareiškėjui atsakymų į jo skundus

Pagal Apraše nustatytą teisinį reglamentavimą (šios pažymos 8 punktas), priimtas pareiškėjo prašymas ar skundas turi būti išnagrinėtas ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo jo gavimo prokuratūroje dienos, jeigu kituose teisės aktuose nenustatyta kitaip. Prašymo ar skundo nagrinėjimo terminas pradedamas skaičiuoti kitą dieną nuo prašymo ar skundo užregistravimo dokumentų valdymo sistemoje bendrame asmenų prašymų, pareiškimų ir skundų registre.

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad nuo 2020 m. rugsėjo mėnesio iki 2021 m. gegužės mėnesio Generalinėje prokuratūroje buvo gauti trys Pareiškėjo skundai: 2020 m. spalio 27 d. skundas Nr. AP-28543, 2020 m. lapkričio 4 d. skundas Nr. AP-29230 ir 2020 m. gruodžio 7 d. skundas Nr. AP-32633. Pareiškėjui į skundus Nr. AP-28543 ir Nr. AP-29230 buvo atsakyta Šiaulių apygardos prokuratūros Šiaulių apylinkės prokuratūros 2020 m. lapkričio 5 d. raštu Nr. IBPS-S-592011-20, o į skundą Nr. AP-32633 buvo atsakyta Šiaulių apygardos prokuratūros Šiaulių apylinkės prokuratūros 2020 m. gruodžio 17 d. raštu Nr. IBPS-S-675192-20. Šios aplinkybės leidžia teigti, kad atsakymai Pareiškėjui buvo pateikti teisės aktų nustatyta tvarka, t. y. per dvidešimt darbo dienų nuo jų gavimo prokuratūroje dienos, o Skundo aplinkybė, jog Pareiškėjui neatsakyta į jo Generalinei prokuratūrai pateiktus skundus, nebuvo patvirtinta.

9.2. Dėl Skundo dalies, susijusios su Generalinės prokuratūros pareigūnų veiksmais (neveikimu), galimai nepagrįstai neinformuojant Pareiškėjo apie jo skundų gavimo prokuratūroje faktą

Pagal Taisyklių 24 punkto nuostatas (šios pažymos 7 punktas), kurios taikomos ir asmenų aptarnavimui prokuratūroje (šios pažymos 6, 8 punktai), priėmus prašymą ar skundą, *asmens pageidavimu* įteikiama, o jeigu prašymas ar skundas gautas paštu arba elektroninėmis priemonėmis, *asmens pageidavimu* per 3 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo institucijoje dienos asmens nurodytu adresu arba elektroninio pašto adresu išsiunčiama Taisyklių priede nustatytos formos pažyma apie priimtus dokumentus. Pasak Generalinės prokuratūros pareigūnų, prokuratūroje yra laikomasi pirmiau nurodytų teisės aktų reikalavimų ir asmenys informuojami apie jų prašymų ir

skundų gavimo prokuratūroje faktą, jeigu jie savo prašyme ar skunde tokį pageidavimą nurodo.

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas nebuvo informuotas apie jo skundų gavimo Generalinėje prokuratūroje faktą, nes Pareiškėjas savo skunduose Nr. AP-28543, Nr. AP-29230 ir Nr. AP-32633 nenurodė, jog pageidauja būti apie tai informuotas. Šios aplinkybės leidžia teigti, kad Generalinės prokuratūros pareigūnai tinkamai taikė teisės aktų nuostatas ir pagrįstai Pareiškėjo neinformavo apie jo skundų gavimo Generalinėje prokuratūroje faktą.

9.3. Dėl Skundo dalies, susijusios su Generalinės prokuratūros pareigūnų veiksmais (neveikimu), galimai nepagrįstai neinformuojant Pareiškėjo apie jo skundų persiuntimą nagrinėti pagal kompetenciją

Tiek pagal Europos gero administracinio elgesio kodekso, tiek pagal VAI (šios pažymos 5, 6 punktai), kuris pagal Aprašo 2 punkto nuostatas yra taikomas asmenų aptarnavimui prokuratūroje, viešojo administravimo subjektas visais atvejais turi pareigą informuoti asmenį apie jo skundo persiuntimą kitai institucijai nagrinėti pagal kompetenciją. Vis dėlto pagal Apraše nustatytą teisinį reglamentavimą apie prašymo ar skundo perdavimą (nukreipimą) kitai prokuratūrai pareiškėjui nepranešama. Seimo kontrolierius šiuo atveju išvelgia teisės aktų koliziją, t. y., žemesnės teisinės galios akto (Aprašo) nuostatų prieštaravimą aukštesnės teisinės galios teisės aktui (VAĮ), kuri pagal bendruosius teisės principus turėtų būti sprendžiama suteikiant prioritetą aukštesnės teisinės galios teisės aktui (VAĮ). Tai reiškia, kad priimant sprendimą apie Generalinėje prokuratūroje gautų prašymų ar skundų persiuntimą nagrinėti kitai prokuratūrai, turėtų būti vadovaujamosi VAI nuostatomis ir visais atvejais apie kreipimosi persiuntimą turėtų būti informuojamas jį pateikęs asmuo.

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas nebuvo informuotas apie jo skundų perdavimą nagrinėti pagal kompetenciją teritorinei prokuratūrai (Šiaulių apygardos prokuratūros Šiaulių apylinkės prokuratūrai) faktą. Tuo nebuvo užtikrinta Pareiškėjo teisė būti informuotam apie su jo kreipimusi atliekamas procedūras (taip pat ir perdavimą nagrinėti kitam subjektui), kuri yra taip pat ir gero administravimo principo sudedamoji dalis.

10. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Skundas yra pagrįstas tiek, kiek jis yra susijęs su Pareiškėjo teise būti informuotam apie jo skundų persiuntimą nagrinėti pagal kompetenciją.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

11. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X Skundo dalį dėl Generalinės prokuratūros pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepateikiant Pareiškėjui atsakymų į jo skundus, atmesti.

12. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X Skundo dalį dėl Generalinės prokuratūros pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepagrįstai neinformuojant Pareiškėjo apie jo skundų gavimo prokuratūroje faktą, atmesti.

13. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X Skundo dalį dėl Generalinės prokuratūros pareigūnų veiksmų (neveikimo), neužtikrinus Pareiškėjo teisės būti informuotam apie jo skundų persiuntimą nagrinėti pagal kompetenciją, pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

14. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8, 17 punktais, Lietuvos Respublikos generalinei prokurorei Nidai Grunskienei rekomenduotina:

14.1. panaikinti aukštesnės teisinės galios teisės aktams prieštaraujančią Aprašo nuostatą, pagal kurią asmenys nėra informuojami apie jų skundų persiuntimą kitai prokuratūrai nagrinėti pagal kompetenciją;

14.2. imtis priemonių, kad asmenys visuomet būtų informuojami apie jų skundų persiuntimą kitai institucijai, įskaitant ir teritorinę prokuratūrą, nagrinėti pagal kompetenciją.

15. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas